Factor Structure Construct Validation and Structural Relation Model of Teacher Academic Optimism in Islamic Private School in Southern Border Provinces[1]

Hananmuhibbatuddin Nochi[2]
Numchai Supparerkchaisakul[3]
Kanchana Pattrawiwat[4]

Received: July 13, 2017 *Accepted: August 15, 2017*

Abstract

The purposes of the present research were to 1) examine construct validation of the factor structure of teacher academic optimism scale; 2) to examine the structural relation model of antecedents and consequences of teacher academic optimism in Islamic private schools in the southern border provinces. The samples consisted of four hundred and four teachers in Islamic private schools. Questionnaires were used to measure reliability and ranged from .86 to .93. Confirmatory factor analysis methods were used to construct validity and structural equation modeling (SEM) was used to test the structural model. The results were as follows: 1) the teacher academic optimism model was acceptable fitted. The highest loadings were teacher's sense of efficacy and teacher trust in students and parents (factor loading=.96) and the lowest was academic emphasis (factor loading=.78). The construct reliability of three factors (teacher's sense of efficacy, teacher's trust in students and parents, and academic emphasis) were .79, .80 and .82, respectively; 2) the structural model showed that the perspective of the teachers regarding time, instruction students' motivation and community support had an effect on the academic optimism of teachers. Teacher academic optimism had direct effects on engagement in the teaching profession, intention to remain in the profession, work performance and organizational citizenship behavior.

Keywords: teacher academic optimism, Islamic private school, confirmatory factor analysis, structural equation model

[1] This paper submitted in partial fulfillment of Doctoral Dissertation in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

[2] Graduate Student, Doctoral Degree in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Email: mhtdhanan@gmail.com
[3] Lecturer at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University
[4] Assistance Professor at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

ความเที่ยงตรงของโครงสร้างองค์ประกอบและแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนใต้ [1]

ฮานานมูฮิบบะตุดดีน นอจิ[2]
นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล[3]
กาญจนา ภัทราวิวัฒน์[4]

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู 2) พัฒนาแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู กลุ่มตัวอย่างคือครูที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 404 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม 10 ฉบับที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .86 - .93 ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบจำลองการวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือด้านการรับรู้ความสามารถของครูและด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง (factor loading= .96) ด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุดได้แก่การมุ่งเน้นวิชาการ (factor loading= .78) แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝงขององค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถของครู ความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง และการมุ่งเน้นวิชาการเท่ากับ .79, .80 และ .82 ตามลำดับ 2) แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์หลังปรับแบบจำลองแล้ว พบว่า การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูได้รับอิทธิพลทางตรงจากมุมมองเกี่ยวกับเวลา มุมมองการจัดการเรียนการสอน แรงจูงใจของนักเรียนและการสนับสนุนจากชุมชน และพบว่าตัวแปรที่ได้รับอิทธิพลจากการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ ความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพ พฤติกรรมการทำงานและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ

คำสำคัญ: การมองเชิงบวกทางวิชาการของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์

---

[1] บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

[2] นิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อีเมล: mhtdhanan@gmail.com

[3] อาจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

[4] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันทางสังคมหลักที่มีหน้าที่ขัดเกลาและถ่ายทอดความรู้ให้การศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาสามัญควบคู่วิชาศาสนา สอดคล้องกับปรัชญาทางการศึกษาของศาสนาอิสลามที่กำหนดให้ศาสนิกชนทุกคนมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตในโลกนี้เพื่อโลกหน้า ดังนั้น ความรู้และการศึกษาด้านใดก็ตาม ในอิสลามถือว่าต้องวางอยู่บนพื้นฐานและขอบเขตของศาสนาที่มาจากอัลกุรอาน (คำภีร์ที่เป็นดำรัสของอัลลอฮฺ) และซุนนะฮฺ (แนวปฏิบัติและคำสอนของศาสดามูฮัมมัด) ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้รับความนิยมจากผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ แต่เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังประสบปัญหาด้านคุณภาพที่อยู่ในระดับต้องปรับปรุงแก้ไข (กอเซม มะแซ, 2556; นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ, 2553; ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์ และคณะ, 2553; อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ, 2556; บรรจง ฟ้ารุ่งสาง และคณะ, 2554) ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในลำดับท้ายๆ ของประเทศซึ่งต่ำกว่าผลการเรียนเฉลี่ยของภาคใต้ในภาพรวมทั้งหมด (สำนักเลขาธิการภาค 8, 2559: ออนไลน์) อีกทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เช่น การขาดครูที่มีประสบการณ์สูง ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่ส่งผลให้ครูที่เป็นข้าราชการและมีประสบการณ์ขอย้ายออกจากพื้นที่ ความเหลื่อมล้ำของการสนับสนุนจากรัฐระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนรัฐเป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2552; กอเซม มะแซ, 2556) ถึงกระนั้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่นี้กลับมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น และผลการสำรวจในปี 2559 พบว่ามีครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้จำนวนมากถึง 11,457 คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดประสบการณ์และไม่ได้จบตรงตามสาขาที่สอน (สำนักเลขาธิการภาค 8, ออนไลน์) การพัฒนาส่งเสริมครูเหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในพื้นที่ให้ดีขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำเรื่องคุณภาพการศึกษาเมื่อเทียบกับนักเรียนในพื้นที่อื่นของประเทศ จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้พบว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการเป็นหนึ่งในคุณลักษณะของครูที่สำคัญประการหนึ่งนักวิชาการได้มีการศึกษาพบว่าตัวแปรนี้ซึ่งประกอบด้วยมิติการรู้คิด อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมด้านวิชาการของครู มีอิทธิพลทางบวกที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ (Reeves, 2010; Hejazieh, Lavasani & Mazarei, 2011; Wu, 2012)

เมื่อพิจารณาด้านบริบทพื้นที่ที่เคยมีการศึกษาวิจัยเรื่องการมองเชิงบวกทางวิชาการ พบว่า เนื่องจากตัวแปรการมองเชิงบวกทางวิชาการถือว่าเป็นตัวแปรใหม่ จึงทำให้มีข้อจำกัดของบริบทที่ศึกษา โดยแรกเริ่มมีศึกษาการมองเชิงบวกทางวิชาการและมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในประเทศสหรัฐอเมริกา (Bavel, 2010; Beard, Hoy & Hoy, 2010; Eren, 2012; Hoy, Hoy & Kurz, 2008; Hoy, Tarter & Hoy, 2006a; Hoy, Tarter & Hoy, 2006b; McGuigan & Hoy, 2006; Reeves, 2010) และในปัจจุบันก็ยังมีการศึกษาในบริบทที่นอกเหนือจากนี้อยู่ไม่มากนัก แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเชื่อว่าตัวแปรนี้เป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในบริบทของประเทศไทยได้ เนื่องจากองค์ประกอบที่มีอยู่ในการมอง

เชิงบวกทางวิชาการนี้ได้ถูกศึกษาและทำการวิจัยพบแล้วว่าเป็นตัวทำนายที่สำคัญของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอน และผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน เป็นต้น (Reeves, 2010; Hejazieh, Lavasani & Mazarei, 2011; Wu, 2012; Beard, Hoy & Hoy, 2010) ปัจจัยเชิงเหตุที่อาจส่งผลต่อการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านจิตลักษณะ (Eren, 2012; Hoy, Hoy and Kurz, 2008) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (ณัฐวุฒิ อรินทร์, 2555; D'Elisa, 2015) ผู้วิจัยยังพบว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานและจิตลักษณะด้านการทำงาน (Hoy & Smith, 2007; Hoy, Tarter & Hoy, 2006; Kirby & DiPaola, 2011; McGuigan & Hoy, 2006; Eren, 2012; Cooper, 2010) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างเพื่อให้เข้าใจและสามารถอธิบายการมองเชิงบวกทางวิชาการได้ดียิ่งขึ้น ว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ อย่างไร

งานวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งตัวแปรที่ศึกษาเป็นตัวแปรที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในบริบทไทย อีกทั้งศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงมีคุณค่าในการขยายบริบทการศึกษาการมองเชิงบวกทางวิชาการสู่ประชากรที่มีลักษณะแตกต่างจากการศึกษาที่ผ่านมา อีกทั้งมีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ งานวิจัยยังมีความสำคัญในทางปฏิบัติที่ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จทางด้านการเรียนของนักเรียนในพื้นที่นี้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโครงสร้างองค์ประกอบการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูและความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2) เพื่อพัฒนาแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การมองเชิงบวกทางวิชาการของครู: แนวคิด นิยามและองค์ประกอบ การมองเชิงบวกทางวิชาการ มีรากฐานมาจากแนวคิดแขนงจิตวิทยาเชิงบวก ที่ต่อยอดจากจิตวิทยามนุษยนิยม ซึ่งเชื่อว่าการพัฒนาคนต้องยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางโดยอยู่บนฐานของการเสริมจุดแข็งของบุคคลเพื่อเป็นเกราะป้องกันปัญหามากกว่ามุ่งเยียวยารักษาความผิดปกติ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ (Seligman, 2002; สุดารัตน์ ตันติวิวัทน์, 2560) เมื่อมองในบริบทของการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียนคือครูผู้สอน ทัศนคติและความเชื่อครูมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ครู เพราะด้วยความเชื่อนั้นจะส่งผลต่อการกระทำของครู

ซึ่งสะท้อนออกมาสู่วิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง การพัฒนาตัวแปรการมองเชิงบวกทางวิชาการ เกิดจากการผนวกแนวคิดและผลการศึกษาวิจัยจากทฤษฎีปัญญาสังคมและการรับรู้ความสามารถของตนของ Bandura (Social cognitive and self-efficacy theories) ทฤษฎีทุนทางสังคมของ Coleman (Social capital theory) และแนวคิดการมองเชิงบวกที่เกิดจากการเรียนรู้ของ Saligman (Concept of learned optimism) เข้าด้วยกัน (Hoy, 2010) การศึกษาการมองเชิงบวกทางวิชาการริเริ่มโดย Hoy et al. (2006; McGuigan & Hoy, 2006) ที่ศึกษาตัวแปรนี้ในฐานะเป็นตัวแปรกลุ่ม (Collective construct) นั่นคือ การมองเชิงบวกทางวิชาการของโรงเรียน (Academic optimism of school) ประกอบด้วยสามองค์ประกอบ คือ 1) การรับรู้ความสามารถของกลุ่ม (Collective efficacy) 2) ความไว้วางใจของกลุ่ม (Collective trust) และ 3) การมุ่งเน้นวิชาการ (Academic optimism) ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยการมองเชิงบวกทางวิชาการของโรงเรียนที่ผ่านมาให้ผลสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและให้ผลเป็นที่น่าพอใจว่าตัวแปรนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน (Hoy & Smith, 2007; Hoy, Tarter & Hoy 2006b; Beard, Hoy & Hoy, 2010) ทำให้เกิดความสนใจว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการสามารถวัดได้ในระดับบุคคลหรือไม่ และจะให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่การต่อยอดพัฒนาตัวแปรการมองเชิงบวกทางวิชาการในระดับบุคคลขึ้นในเวลาต่อมา

โครงสร้างตัวแปรของการมองเชิงทางวิชาการของครู (Teacher academic optimism) มีองค์ประกอบ 3 ด้านเช่นเดียวกับการมองเชิงบวกทางวิชาการของโรงเรียน นั่นคือ ประกอบด้วย 1) การรับรู้ความสามารถของครูเป็นองค์ประกอบด้านการรู้คิดที่ครูประเมินว่าตนมีความสามารถสร้างผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียนได้ แม้ว่านักเรียนเหล่านั้นอาจจะมีปัญหาในการเรียนรู้หรือขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Social cognitive theory ของ Bandura (1997) ว่ามนุษย์เราจะควบคุมการใช้ชีวิตของตนผ่านการกระทำแบบตัวแทน (Agentic actions) โดยเกิดการกระทำสะท้อนกลับต่อการกระทำนั้นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด ครูจะใช้กระบวนการที่ว่านี้ในชั้นเรียนโดยการคิดวางแผนไว้ล่วงหน้าในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ (Hoy, Hoy, & Kurz, 2008) 2) ความไว้วางใจของครูที่มีต่อผู้ปกครองและนักเรียน คือองค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกว่าผู้ปกครองและนักเรียนของตนไว้วางใจได้ ซึ่งครูที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่มีความไว้วางใจกันต่อนักเรียนและผู้ปกครองให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้ครูกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่สูงขึ้นได้ (Hoy, Hoy, & Kurz, 2008) และ 3) การมุ่งเน้นวิชาการ เป็นองค์ประกอบด้านแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของครูที่มุ่งเน้นผลสำเร็จในด้านวิชาการ โดยแสวงหาวิธีการต่างๆให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในงานทางวิชาการอย่างเหมาะสม ซึ่งจะสัมพันธ์กันทางบวกกับการเรียนรู้ของนักเรียน (Hoy, Hoy & Kurz, 2008)

สามารถสรุปได้ว่า การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูคือความเชื่อของครูในทางบวกว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนจะพัฒนาได้ด้วยการที่ครูมุ่งเน้นให้ความสำคัญด้านวิชาการและเป็นผลจากการที่ครูไว้วางใจว่านักเรียนและผู้ปกครองให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือด้วยดีในกระบวนการนี้ บวกกับเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถต่อสู้กับอุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆด้วยความไม่ย่อท้อ (Hoy, Hoy, & Kurz,

2008) ซึ่งปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามมา ดังภาพประกอบ 1

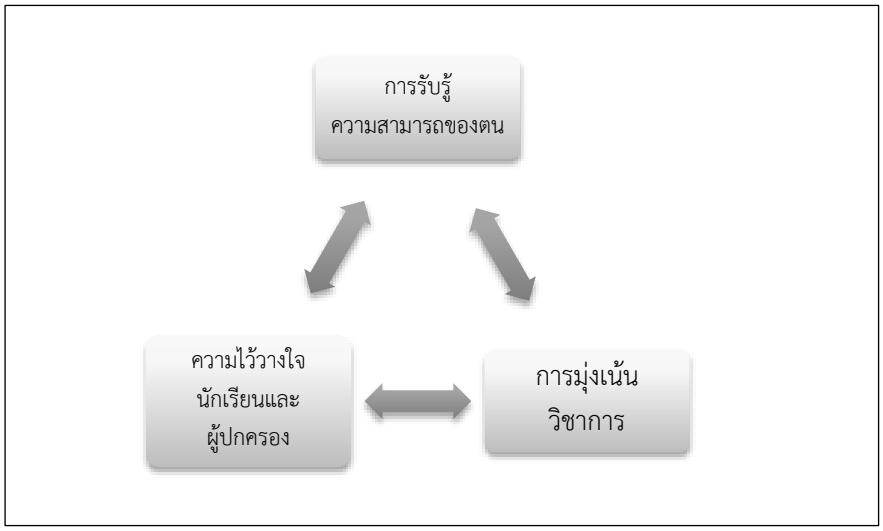

ภาพประกอบ 1 ปฏิสัมพันธ์แบบไตรสัมพันธ์ขององค์ประกอบการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู
ที่มา: Fahy, Wu & Hoy (2012)

ปัจจัยเชิงสาเหตุและปัจจัยเชิงผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูถูกศึกษามาแล้วในหลายบทบาท ในฐานะปัจจัยเชิงผล พบว่า การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูได้รับอิทธิพลจากมุมมองการจัดการเรียนการสอน (TBS: Woolley, Benjamin & Woolley, 2004) มุมมองเกี่ยวกับเวลา (Zimbardo and Boyd, 1999) และการรับรู้แรงจูงใจของนักเรียน (D'Elisa, 2015) รวมถึงมีความเกี่ยวข้องกับแรงสนับสนุนจากชุมชนและครอบครัว (ณัฐวุฒิ อรินทร์, 2555) นอกจากนี้ ยังมีความสำคัญในฐานะปัจจัยเชิงเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรสำคัญด้านจิตลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู เช่น ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพและความตั้งใจออกจากวิชาชีพ (สมหญิง มูลพักตร์, 2558) รวมถึงพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักเรียน (Hoy & Smith, 2007; Hoy, Tarter & Hoy, 2006; Kirby & DiPaola, 2011; McGuigan & Hoy, 2006; D'Elisa, 2015; Eren, 2012; Cooper, 2010; Kurz, 2007) ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแบบจำลองความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพประกอบ 2 โดยกำหนดให้การมองเชิงบวกทางวิชาการเป็นตัวแปรคั่นกลางเพื่อวิเคราะห์ ตีความและแปลความหมายไปในทิศทางบวก ดังนั้น ผลการวิจัยนอกจากจะทำให้ทราบว่า การมองเชิงบวกทางวิชาการเป็นคุณลักษณะที่สามารถขยายไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นที่มีวัฒนธรรมและปัจจัยอื่นๆ ทางสังคมที่แตกต่างกันได้หรือไม่ ยังทำให้ทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ตัวแปรเชิงสาเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการ ที่ส่งผลต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้องค์ความรู้ที่ทันสมัยไปพัฒนาครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติต่อไป

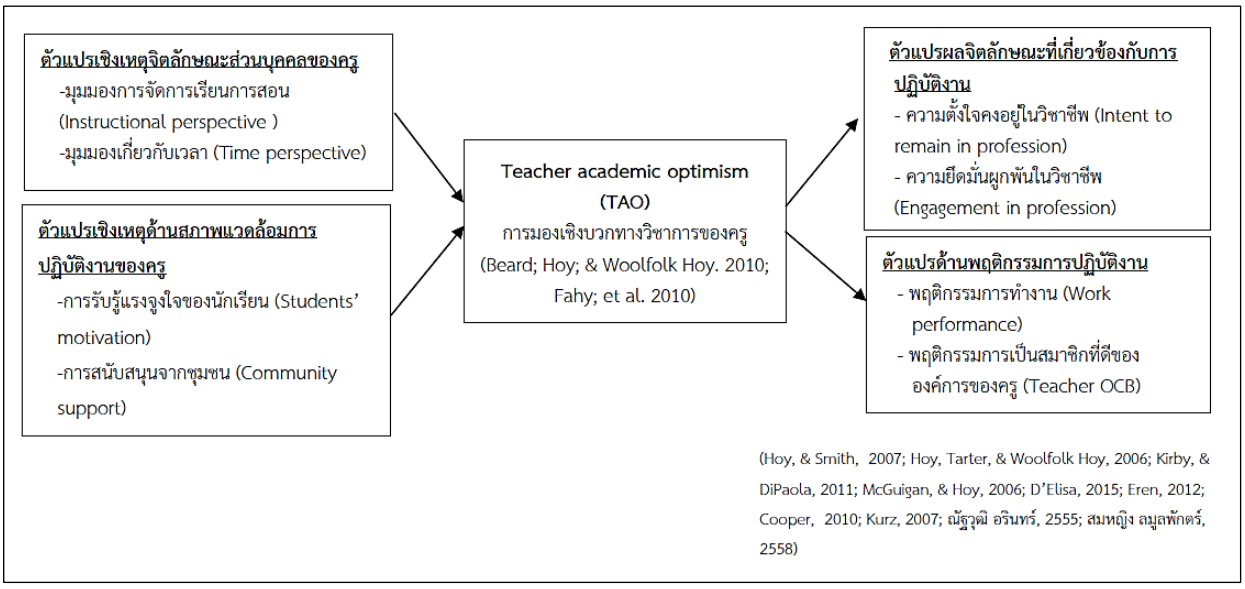

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1) แบบจำลองโครงสร้างองค์ประกอบการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนใต้ มีองค์ประกอบสามด้าน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของครู ความไว้วางใจต่อผู้ปกครองและนักเรียน และ การมุ่งเน้นวิชาการ โดยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2) แบบจำลองความสัมพันธ์ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 404 คน ที่ปฏิบัติงานสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 31 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวัดทั้งหมด 10 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู 2) แบบวัดมุมมองการจัดการเรียนการสอน 3) แบบวัดมุมมองเกี่ยวกับเวลา 4) แบบวัดการรับรู้แรงจูงใจของนักเรียน 5) แบบวัดการสนับสนุนจากครอบครัวและ 6) แบบวัดการสนับสนุนจากชุมชน 7) แบบวัดความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพ 8) แบบวัดความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ 9) แบบวัดพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ และ 10) แบบวัดพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยปรับและพัฒนาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยทั้งไทยและต่างประเทศให้สอดคล้องกับบริบทที่ศึกษา โดยแบบวัดทุกฉบับได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญครอบคลุมด้านการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และการวิจัยทางการศึกษาในบริบทที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เพื่อให้ได้แบบวัดที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษามากที่สุด โดยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจนได้แบบวัดที่มี

ความสมบูรณ์ ได้ข้อคำถามมีค่า IOC (Index of item-objective congruence) ตั้งแต่ .80 ถึง 1.00 มีความเชื่อมั่นของแบบวัดตั้งแต่ .86 ถึง .93

สำหรับแบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู ผู้วิจัยพัฒนาจากการศึกษาแบบวัด Teacher Academic Optimism Scale-Secondary teacher (TAOS-S) (Fahy, Wu, & Hoy, 2010) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การรับรู้ความสามารถของครู (Teacher sense of efficacy: SE) มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ ให้คะแนนแบบประมาณค่า 6 ระดับ (จริงที่สุด - ไม่จริงเลย) 2) ความไว้วางใจของครูต่อผู้ปกครองและนักเรียน (Teacher trust in parents and students: T) มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ ให้คะแนนแบบประมาณค่า 6 ระดับ (จริงที่สุด - ไม่จริงเลย) และ 3) การมุ่งเน้นวิชาการ (Academic emphasis: AE) มีข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ ให้คะแนนแบบประมาณค่า 6 ระดับ (บ่อยมาก - ไม่เคยเลย) จากนั้นได้ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นในการวัด (Reliability) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งหนึ่งในจังหวัดปัตตานี พบว่า แบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นเชิงสอดคล้องภายในของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .80 โดย ด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครูมีความเชื่อมั่นสูงสุด (α =.87) รองลงมาคือ ด้านการรับความรู้ความสามารถของครูและด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและมีผู้ปกครอง ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากัน (α =.82) แบบวัดนี้ยังมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อและคะแนนรวม (Item-total correlation) ตั้งแต่ .45 - .72 ทำให้แบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูลจริงยังคงมีข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ เท่ากับจำนวนข้อคำถามเดิม รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อและคะแนนรวม และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าครอนบาคของแบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูเมื่อทดสอบกับกลุ่มนำร่อง (Pilot sample, n=47)

ข้อคำถาม	Item-total correlation	Cronbach's alpha
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการรับรู้ความสามารถของครู (Teacher's sense of efficacy: SE)		0.82
1.ท่านสามารถกระตุ้นให้นักเรียนที่ไม่ค่อยสนใจงานที่ต้องทำในชั้นเรียน ให้หันมาสนใจมากขึ้นได้ (SE1)	.69	
2.ท่านสามารถทำให้นักเรียนเชื่อว่าพวกเขาสามารถเรียนให้ดีได้ (SE2)	.58	
3.ท่านสามารถทำให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียนได้ (SE3)	.69	
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง (Teacher's trust in students and parents: T)		.82
4.นักเรียนของท่านส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์ (T1)	.65	
5.ผู้ปกครองของนักเรียนของท่านมีความน่าเชื่อถือ (TT2)	.65	
6.ท่านเชื่อมั่นในตัวลูกศิษย์ของท่าน (T3)	.45	
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ (Academic emphaisis: AE)		.87
7.ท่านผลักดันให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน (AE1)	.52	
8.ท่านมอบหมายงานที่มีความท้าทายให้กับนักเรียน (AE2)	.60	
9.ท่านตั้งเป้าหมายไว้สูง แต่อยู่ในระดับที่นักเรียนสามารถจะทำได้ (AE3)	.72	
แบบวัดทั้งฉบับ		.80

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเสมือน (Convergent validity) โดยพิจารณาค่า Average extracted (AVE) ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (Construct reliability: CR) และเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural equation model: SEM)

ผลการวิจัย

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อคำถามที่ 7 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.90) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในข้อคำถามที่ 4 ด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($\overline{\mathbf{X}}$ = 4.57)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม 9 ข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .25 - .69 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์สูงสุดได้แก่ ข้อคำถามที่ 2 และ 3 ในองค์ประกอบด้านการรับรู้ความสามารถของครู (r= .69) ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ

Item	Correlation coeffiecient								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. SE1	1.00								
2. SE2	.42**	1.00							
3. SE3	.49**	.69**	1.00						
4. T1	.43**	.45**	.60**	1.00					
5. T2	.41**	.56**	.58**	.67**	1.00				
6. T3	.36**	.62**	.64**	.58**	.61**	1.00			
7. AE1	.25**	.54**	.42**	.32**	.43**	.45**	1.00		
8. AE2	.36**	.48**	.51**	.45**	.45**	.51**	.59**	1.00	
9. AE3	.31**	.52**	.49**	.43**	.45**	.46**	.62**	.63**	1.00
Mean	4.70	4.84	4.77	4.57	4.69	4.82	4.90	4.68	4.75
SD	.77	.74	.72	.84	.76	.79	.78	.85	.79

หมายเหตุ n=404, ** $p < .01$

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู

ผู้วิจัยทดสอบองค์ประกอบของตัวแปรการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า แบบจำลองมีค่าสถิติ χ^2= 76.263, df=23, CFI=.971, TLI=.955, RMSEA=.076, SRMR=.028 บ่งชี้ว่าแบบจำลองการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สอดคล้องตามเกณฑ์การพิจารณา (Schumacker & Lomax, 2004: 100) โดยข้อคำถามยังคงมีจำนวนเท่ากับ 9 ข้อคำถาม ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อคำถาม เมื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct

validity) ของแบบจำลองการวัด ผลพบว่า ตัวแปรสังเกตขององค์ประกอบแรกด้านการรับรู้ความสามารถของครู มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ .55-.85 ตัวแปรสังเกตขององค์ประกอบที่ 2 ด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .71-.81 และตัวแปรสังเกตขององค์ประกอบที่ 3 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ มีค่าน้ำหนักตั้งแต่ .76-.81 โดยค่าน้ำหนักของตัวแปรสังเกตทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งถือว่าเป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบระดับที่ดีถึงดีมาก (Tabachnick & Fidell, 2007: 649) ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ .02 - .04 รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู

องค์ประกอบ/ตัวแปรสังเกต	Factor loading	S.E.	t	R^2
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการรับรู้ความสามารถของครู	.96			.93
SE1	.55	.04	14.45***	.31
SE2	.81	.02	35.40***	.65
SE3	.85	.02	41.71***	.73
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง	.96			.92
T1	.71	.03	22.97***	.51
T2	.75	.03	26.99***	.56
T3	.81	.02	34.08***	.66
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครู	.78			.61
AE1	.76	.03	27.55***	.57
AE2	.80	.03	30.92***	.62
AE3	.81	.03	32.88***	.65

หมายเหตุ ***$p < .001$, χ^2= 76.263, *df*=23, CFI= .971, TLI= .955, RMSEA= .076, SRMR= .028

นอกจากนี้ ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบวัดภายหลังการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง (Final sample) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าครอนบาค พบว่าแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดอยู่ในช่วง .50 - .72 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเสมือน (Convergent validity) ที่พิจารณาจากค่า Average extracted (AVE) ขององค์ประกอบแต่ละด้าน พบว่า มีค่าตั้งแต่ .56-.61 ค่า AVE ขององค์ประกอบทุกด้านมีค่ามากกว่า .05 แสดงว่าตัวบ่งชี้นี้มีความเที่ยงตรงในการวัดตัวแปรแฝงในด้านที่ตัวบ่งชี้นั้นจะวัด (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010: 709) และเมื่อตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (Construct reliability) ของแต่ละองค์ประกอบพบว่ามีค่าตั้งแต่ .79-.82 ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาว่าควรมีค่าตั้งแต่ .70 ขึ้นไป แสดงว่าตัวแปรสังเกตมีความสัมพันธ์เฉพาะกับตัวแปรแฝงในด้านที่ตัวแปรนั้นจะวัด (Hair et al., 2010: 710) ดังรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ ค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนใต้

ข้อคำถาม	Cronbach's alpha	Item-total correlation	AVE	CR
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการรับรู้ความสามารถของครู	.77		.56	.79
SE1		.50		
SE2		.63		
SE3		.70		
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความไว้วางใจของครูต่อนักเรียนและผู้ปกครอง	.83		.57	.80
T1		.69		
T2		.72		
T3		.65		
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการของครู	.83		.61	.82
AE1		.67		
AE2		.68		
AE3		.71		

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู

ผลการวิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ผลพบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2= 2113.286, df=210, CFI=.927, TLI= .908, RMSEA= .064, SRMR= .053) ทำให้ได้แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามภาพประกอบ 3 พบความสัมพันธ์ดังนี้

1. การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูได้รับอิทธิพลจากตัวแปรจิตลักษณะส่วนบุคคลของครูและตัวแปรสภาพแวดล้อมด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยตัวแปรจิตลักษณะส่วนบุคคลของครูและตัวแปรสภาพแวดล้อมด้านการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ มุมมองเกี่ยวกับเวลา (β=.361) และ การรับรู้แรงจูงใจของนักเรียน (β=.338) ตามลำดับ

2. ตัวแปรด้านจิตลักษณะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูและตัวแปรด้านการปฏิบัติงานของครูที่ได้รับอิทธิพลสูงสุดจากการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู คือ ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพครู (β=.881) และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ (β=.889) ตามลำดับ

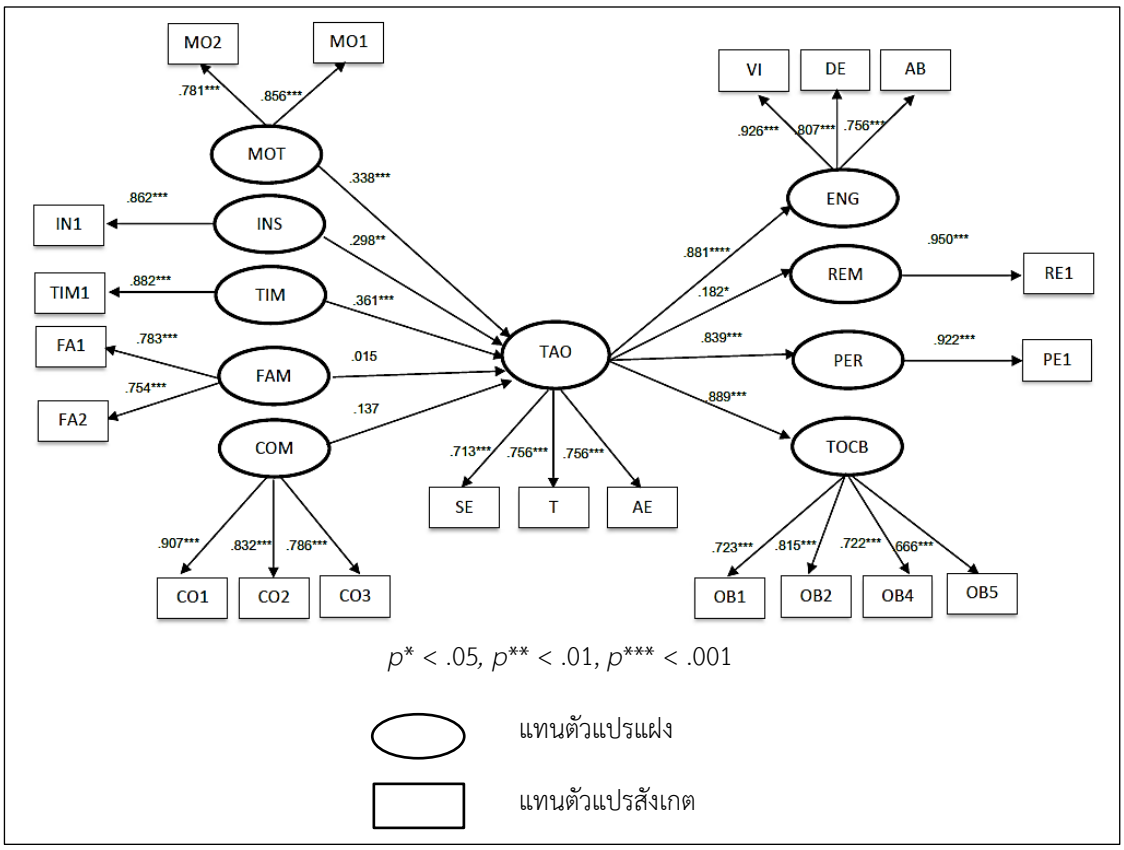

ภาพประกอบ 3 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานของแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (แบบจำลองที่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว)

ตัวแปรแฝง	**ตัวแปรสังเกต**
MOT=การรับรู้แรงจูงใจของนักเรียน	MO1=ความพยายาม, MO2=การมีส่วนร่วม
INS=มุมมองการจัดการเรียนการสอน	INS1=มุมมองการจัดการเรียนการสอน
TIM=มุมมองเกี่ยวกับเวลา	TIM1=มุมมองเกี่ยวกับเวลา
COM=การสนับสนุนจากชุมชน	CO1=การสนับสนุนด้านอารมณ์, CO2=การสนับสนุนช่วยเหลือด้านวัตถุสิ่งของและข้อมูลข่าวสาร, CO3=การสนับสนุนกระบวนการคิด
FAM=การสนับสนุนจากครอบครัว	FA1=ความใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัว, FA2=การรับรู้การสนับสนุนทางอารมณ์
TAO=การมองเชิงบวกทางวิชาการของครู	SE=การรับรู้ความสามารถของครู, T=ความไว้วางใจต่อผู้ปกครองและนักเรียน, AE=การมุ่งเน้นวิชาการ
REM=ความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพครู	RE1=ความตั้งใจคงอยู่ในวิชาชีพครู
ENG=ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพครู	VI=ความกระตือรือร้นมีพลังในการปฏิบัติตนในวิชาชีพครู, DE=การอุทิศตนให้กับวิชาชีพครู, AB= ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับวิชาชีพครู
TOCB=พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ	OB1=พฤติกรรมการให้ความช่วยเหลือ, OB2=พฤติกรรมการคำนึงถึงผู้อื่น, OB4=พฤติกรรมสำนึกในหน้าที่, OB5=พฤติกรรมการให้ความร่วมมือ
PER=พฤติกรรมการทำงาน	PE1=พฤติกรรมการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโครงสร้างองค์ประกอบการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูในบริบทโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนใต้ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบจำลองการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู การมองเชิงบวกทางวิชาการเป็นตัวแปรที่ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เกินสิบปี (Beard, Hoy & Hoy, 2009) สำหรับบริบทการศึกษาของไทยแล้ว แม้จะมีการกล่าวถึงจิตวิทยาเชิงบวกมาพอสมควร แต่การมองเชิงบวกทางวิชาการยังถือเป็นแนวคิดค่อนข้างใหม่ที่เริ่มมีผู้ให้ความสนใจในแง่แนวคิดเชิงทฤษฎีว่ามีความสัมพันธ์อย่างไรกับตัวแปรอื่นๆ ในบริบทการศึกษา เช่น มีการเสนอกรอบแนวคิดของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการมองเชิงบวกทางวิชาการ ภาวะผู้นำที่แท้จริง การยึดมั่นผูกพันในงานและขนาดของโรงเรียน (Kulophas, Ruengtrakul & Wongwanish, 2015) แต่ยังไม่พบผลการศึกษาการตรวจสอบโครงสร้างของตัวแปรรวมถึงการพัฒนาแบบวัดฉบับภาษาไทยสำหรับใช้วัดการมองเชิงบวกทางวิชาการในบริบทประเทศไทย ดังนั้น ข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการวิจัยนี้คือทำให้ทราบว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูไม่ได้เป็นคุณลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในบริบทการศึกษาของบางประเทศเท่านั้น แต่เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในบริบทการศึกษาของไทยด้วย อีกทั้งยังได้แบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูฉบับภาษาไทยที่มีคุณภาพสำหรับใช้ศึกษาวิจัยครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีองค์ประกอบสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาทั้งในบริบทวัฒนธรรมการศึกษาตะวันตกและเอเชีย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก (Anis-ul-Haque, 2014; Gürol & Kerimgil, 2010; Narenjithani, Youzbashi, Alami & Ahmadzadeh, 2015; Asgari & Rahimi, 2014; Moghari, Lavasani, Bagherian & Afshari, 2011; Kılınç, 2013; Fahy, Wu & Hoy, 2010)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยเชิงเหตุและผลการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู ที่พบว่ามุมมองเกี่ยวกับเวลาเป็นตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อมองเชิงบวกทางวิชาการของครูนั้น สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การมุ่งเน้นให้ความสำคัญเรื่องเวลา (ทั้งปัจจุบันและอนาคต) เป็นปัจจัยสำคัญที่จะอธิบายถึงพฤติกรรมความเพียรพยายามและความสำเร็จทางวิชาการได้ (Zimbardo & Boyd, 1999) ทั้งนี้ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเพียรพยายามและการมุ่งเน้นความสำเร็จทางวิชาการนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการมองเชิงบวกทางวิชาการ ประกอบกับมีผลการศึกษาอื่นๆอีกมากมายที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเรื่องเวลากับแนวคิดเรื่องการศึกษา (Bilde, Vansteenkiste, & Lens, 2011; De Volder & Lens, 1982; Malka & Covington, 2005; Peetsma, 2000; Peetsma & van der Veen, 2011) ดังนั้น จึงทำให้ผลพบว่าการบริหารจัดการและวางแผนเวลาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูบรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่ตั้งไว้ได้

ผลที่พบว่า การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูส่งผลทางบวกต่อตัวแปรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การมากที่สุด รองลงมาคือพฤติกรรมการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Social cognitive theory (Bandura, 1977) ที่ว่า ปัจจัยด้านความคิดความเชื่อและความรู้สึกส่วนบุคคลรวมถึงสภาพแวดล้อมของบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรม ครูที่คิด เชื่อและรู้สึกว่าตนสามารถผลักดันให้นักเรียนประสบ

ความสำเร็จในการเรียนได้ อีกทั้ง รับรู้ว่ามีนักเรียนและผู้ปกครองเป็นแรงสนับสนุนที่ตนไว้วางใจได้นั้น ย่อมส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนโดยตรงในด้านการสอน เช่น พัฒนาการสอนอย่างสม่ำเสมอ สร้างสรรค์สื่อประกอบการสอนที่มีคุณภาพ หาเทคนิคการสอนที่ทันสมัย เป็นต้น และยังส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ได้เป็นหน้าที่ของตนโดยตรงแต่ครูเล็งเห็นว่ามีผลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน เช่น ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น เข้าสอนแทนครูที่ลา เข้าสอนตรงเวลา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสิ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนส่งผลบวกต่อพฤติกรรมการสอนและพฤติกรรมเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ (สมหญิง ลมูลพักตร์, 2558; สาลินี จงใจสุธรรม, 2559; ณัฐวุฒิ อรินทร์, 2555) สำหรับความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพครูที่พบว่าเป็นตัวแปรจิตลักษณะด้านการปฏิบัติงานที่ได้รับอิทธิพลจากการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูมากที่สุดนั้น แม้ว่ายังไม่พบการศึกษาที่ผ่านมาที่สอดคล้องกันโดยตรง แต่มีผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกันที่พบว่าการมองโลกแง่ดี (Optimism) และการรับรู้ถึงความสามารถของตน (Self-efficacy) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของต้นทุนทางจิตวิทยา (PsyCap) สามารถส่งเสริมให้บุคคลเกิดความยึดมั่นผูกพันในงานได้ (ปัญจมาส ทวิชาตานนท์, 2555; Schaufeli, Bakker, & Salanova, 2007)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี ข้อค้นพบสำคัญในทางทฤษฎีคือทำให้ทราบว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูไม่ได้เป็นคุณลักษณะที่มีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพของครูเฉพาะในบริบทการศึกษาของบางประเทศเท่านั้น แต่เป็นคุณลักษณะข้ามวัฒนธรรมกันได้ (Cross-culture) ที่มีความสำคัญต่อบริบทการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังคมวัฒนธรรมของไทยเช่นกัน อีกทั้ง ยังยืนยันได้ว่าการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูเป็นตัวแปรคั่นกลางที่มีศักยภาพในการทำหน้าที่เชื่อมปัจจัยเหตุด้านจิตลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานสู่การเกิดผลลัพธ์ทางบวกด้านจิตลักษณะและพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำงานของครู

ข้อเสนอแนะในเชิงการปฏิบัติ จากแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงเหตุและผลของการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู แนวทางที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถนำไปดำเนินการปฏิบัติได้ ได้แก่ การส่งเสริมให้โรงเรียนมีบรรยากาศการทำงานที่ดี เผยแพร่องค์ความรู้สู่โรงเรียนและครูโดยการจัดอบรมให้กับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมถึงส่งเสริมจิตลักษณะที่เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาการมองเชิงบวกทางวิชาการของครู นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดผลเชิงประจักษ์ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ การมองเชิงบวกทางวิชาการของครูเป็นคุณลักษณะข้ามวัฒนธรรมกันได้ (Cross-culture) จึงสามารถขยายแนวทางการปฏิบัตินี้สู่บริบทการศึกษาต่างวัฒนธรรมโดยปรับให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทที่มีเงื่อนไขแตกต่างกันได้เช่นกัน เช่น โรงเรียนเอกชนวิถีพุทธ โรงเรียนเอกชนคาทอลิก รวมถึงโรงเรียนเอกชนประเภทอื่นๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย หรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในบริบทวัฒนธรรมการศึกษาในประเทศที่มีวัฒนธรรมและภาษาที่คล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยต่อยอดจากงานวิจัยนี้ ควรเพิ่มตัวแปรที่เป็นบริบทของศาสนาเข้ามาศึกษาในแบบจำลองด้วย ทั้งตัวแปรจิตลักษณะและตัวแปรสภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์ทางสังคม เช่น สุขภาวะทางจิตวิญญาณแบบอิสลาม (Islamic spiritual well-being) หรือตัวแปรอื่นๆที่เป็นบริบทของศาสนา เพราะด้วยอิสลามมีความเกี่ยวข้องกับมุสลิมในฐานะเป็นวิถีชีวิต (Way of life) ที่ไม่อาจแยกออกจากส่วนใดส่วนหนึ่งของชีวิตได้ การศึกษาตัวแปรกลุ่มนี้อาจช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์และโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมองเชิงบวกทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูสอนวิชาการสามัญเท่านั้น ด้วยเหตุผลหลักว่าการนำไปใช้กับครูสอนศาสนาอาจประสบปัญหาในการวัดได้ เนื่องจากข้อจำกัดในการอ่านทำความเข้าใจภาษาไทย แต่จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญว่าควรมีการศึกษาการมองเชิงบวกทางวิชาการในกลุ่มครูสอนศาสนาด้วย เพื่อให้สอดรับกับครูสอนอิสลามศึกษาที่เป็นผลผลิตจากหลักสูตรวิชาชีพครูอิสลามศึกษาที่เปิดสอนในบางมหาวิทยาลัยในปัจจุบัน ผู้วิจัยเสนอะแนะให้มีการพัฒนาแนวคิดการมองเชิงบวกทางวิชาการในมุมมองอิสลาม (Academic optimism in Islamic perspective) สู่การพัฒนาแบบวัดการมองเชิงบวกทางวิชาการอิสลามสำหรับศึกษาการมองเชิงบวกทางวิชาการของครูทั้งสามัญและศาสนาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เอกสารอ้างอิง

กอเซม มะแซ. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, บัณฑิตวิทยาลัย.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, เรชา ชูสุวรรณ, นินาวาลย์ ปานากาเซ็ง, และอ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2554). การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 19*(1), 255-280.

ณัฐวุฒิ อรินทร์. (2555). *การศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อสุขภาวะทางจิตและพฤติกรรมการปฏิบัติงานภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบของบุคลากรสาธารณสุขในจังหวัดชายแดนใต้* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.

นิเลาะ แวอุเซ็ง, ผ่องศรี วานิชย์ศุภวงศ์, อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, อะห์มัด ยี่สุ่นทรง, และมูหามัดรูยานี บากา. (2552). การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 15*(5), 471-765.

บรรจง ฟ้ารุ่งสาง, ไข่มุก อุทยาวลี, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และไฟซอล หะยีอาวัง. (2554). การปฏิรูปการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 17*(6), 157-174.

ปัญจมาส ทวิชาตานนท์. (2556). *ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันในงานของเจ้าหน้าที่องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ปฏิบัติงานด้านเอดส์* (ปริญญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.

เลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงาน. (2552). *แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ.2552-2555).* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สมหญิง ลมูลพักตร์. (2558). *ปัจจัยเชิงเหตุพหุระดับและผลของความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพพยาบาลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและความตั้งใจลาออกจากวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลรัฐ กรุงเทพมหานคร* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.

สาลินี จงใจสุรธรรม. (2559). *การวิจัยผสานวิธีปัจจัยเชิงเหตุพหุระดับของการกำกับตนเองในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.

สำนักศึกษาธิการภาค 8. (2559). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาในเขตพื้นที่ตรวจราชการที่ 8 (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลาและสตูล) ปีการศึกษา 2559*. สืบค้นจาก http://coad.3org/web/index.php?option=com_content&view=article&id=-:353 58&catid=44-56-05-03-05-9:2013&Itemid=24

สุดารัตน์ ตันติวิวัทน์. (2560). จิตวิทยาเชิงบวก: การพัฒนา การประยุกต์ และความท้าทาย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 9*(1), 277-290.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). *สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้* (รายงนผลการวิจัย). สืบค้นจาก http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/213-file.pdf

อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. เรชา ชูสุวรรณ, และนินาวาลย์ ปานากาเซ็ง. (2554). การพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 19*(1), 255-280.

Anis-ul-Huque, A. (2014). Teacher Academic Optimism: A Preliminary Study Measuring the Latent Construct. *FWU Journal of Sciences, 8*(1), 10-16.

Asgari, A., and Rahimi, S. (2014).Teachers' Academic Optimism: Confirming a New Construct. *International Journal of Science Management and Development, 2*(5), 105-109.

Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. NY: Freeman.

Bavel, R. K. (2010). *The effects of academic optimism on student academic achievement in Alabama*. Alabama: University of Alabama.

Beard, S, K., Hoy, W. K., & Hoy, A. (2010). Academic optimism of individual teachers: Confirming a new construct. *Teaching and Teacher Education*, *26*(5), 1136-1144.

Coleman, J. S. (1966). *Equality of educational opportunity* Washington (pp.1-32). DC: US Government Printing Office.

Cooper, J. D. (2010). *Collective efficacy, organizational citizenship behavior, and school effectiveness in Alabama Public High Schools* (Doctoral dissertations). The University of Alabama, Graduate School.

De Bilde, J., Vansteenkiste, M., & Lens, W. (2011). Understanding the association between future time perspective and self-regulated learning through the lens of self-determination theory. *Learning and Instruction, 21*(3), 332-344.

D'Elisa, T. M. (2015). *Student motivation: Teacher perceptions, beliefs and practices* (Doctoral dissertations). Philadephia College of Osteophatic Medicine, Department of Psychology.

DiPaola, M. F., & Hoy, W. K. (2005). Organizational citizenship of faculty and achievement of high school students. *The High School Journal*, *88*(3), 35-44.

Eren, A. (2012). Prospective teachers' future time perspective and professional plans about teaching: The Mediating Role of Academic Optimism. *Teaching and Teacher Education*, *28*(1), 111-123.

Fahy, P. F., Wu, H. C., & Hoy, W. K. (2010). *Individual academic optimism of teachers: A new concept and its measure*. Greenwich, CN: Information Age.

Gürol, M., & Kerimgil, S. (2010). Academic optimism. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 9*, 929-932.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.), NY: Pearson.

Hejazieh, E., Lavasani, M. G., & Mazarei, F. (2011). Individual characteristics, Identity styles, identity commitment, and teacher's academic optimism. *Procedia–Social and Behavioral Sciences, 15*, 2329-2333.

Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Hoy, W. A. (2006a). *Academic optimism: A second order confirmatory analysis*. Greenwich, CT: Information Age Publishing.

Hoy, W. K., Tarter, C. J., & Hoy, W. A. (2006b). Academic optimism of schools: A force for student achievement. *American Educational Research Journal, 43*, 425–446.

Kılınç, A. Ç. (2013). The relationship between individual teacher academic optimism and school climate. *International Online Journal of Educational Sciences, 5*(3), 621-634.

Kirby, M. M., & DiPaola, M. F. (2011). Academic optimism and community engagement in urban elementary schools. *Journal of Educational Administration, 49*(5), 542-562.

Kulophas, D., Ruengtrakul, A., & Wongwanich, S. (2015). The Relationships among authentic ladership, teachers' work engagement, academic optimism and school size as moderator: A conceptual model. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 191*(2515), 2554-2558.

Kurz, N. M. (2006). *The relationship between teachers' sense of academic optimism and commitment to the profession* (Doctoral dissertations). Ohio State University.

McGuigan, L., & Hoy, W. K. (2006). Principal leadership: Creating a culture of academic optimism to improve achievement for all students. *Leadership and Policy in Schools*, *5*, 203–229.

Moghari, E. H., Lavasani, M. G., Bagherian, V., & Afshari, J. (2011). Relationship between perceived teacher's academic optimism and English achievement: Role of self-efficacy. *Procedia - Social and Behavioral Sciences, 15*, 2329-2333.

Narenjithani, F., Youzbashi, A., Alami, F., & Ahmadzadeh, M. (2015). An investigation into the factor structure of academically optimistic culture, enabling school structure and school mindfulness scale (Case: Tehran Primary School). *Journal of Buniness Administration and Education, 7*(2), 158-176.

Reeves, J. B. (2010). *Academic Optimism and organizational climate: An elementary school effectiveness test of two measures* (Doctoral dissertations). University of Alabama, Graduate School.

Schaufeli, W. B., Bakker, A. B., & Salanova, M. (2006). The Measurement of Work Engagement with a Short Questionnaire: A Cross-National Study. *Educational and Psychological Measurement*. 66(4), 701-716.

Seligman, M. (2002). *Positive Psychology, Positive Prevention, and Positive Therapy*. In C. Synder & S. Lopez (Eds.), Handbook of Positive Psychology. NY: Oxford University.

Yildiz, G., and Ozer, A. (2012). Examining of Adaptability of Academic Optimism Scale into Turkish Language. Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47*(2012), 566-571.

Zimbardo, P. G., & Boyd, J. N. (1999). Putting Time in Perspective: A Valid, Reliable Individual-Differences Metric. *Journal of personality and social psychology, 77*(6), 1271.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

Arin, N. (2012). *The study of antecedents and consequences of psychological capital affecting psychological outcomes and work performance under adverse situation of public health officers in southern border province* (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Graduated School.

Farrungsang, B., Uttayawalee, K, Sungtong, E., & Haji-Awang, F. (2011). Educational reform in southern border provinces. *Songklanakarin Journal of Social Science and Humanities*, *17*(6), 157-174.

Intarak, C., Chusuwan, R., Panagaseng, N., & Wongmontha, O. (2010). Quality development for educational management as Islamic way of life in Islamic private schools for integration of society in the three southern border provinces. *Songklanakarin Journal of Social Science and Humanities, 19*(1), 255-280.

Jongjaisurathum, S. (2016). *Mixed methods research of multilevel causal factors of self-regulated learning of mathematics influencing mathematics achievement of mathayomsuksa 3 students* (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Graduate school.

Lamounpak, S. (2015). *Multilevel antecedents and effects of professional engagement on job performance and intention to leave nursing profession of professional nurses in government hospital, Bangkok Metropolitan area* (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Graduate school.

Masae, K. (2013). *Problems and guidelines for teacher's development in Islamic private schools under the office of private education, Pattani province* (Master's thesis). Prince of Songkla University, Graduate School.

Office of the Educational Council. (2009). *Eduacational improvement plans for special development area in the border provinces of southern Thailand (2009-2012)*. Bangkok: Ministry of Education.

Regional Education Office No.8. (2016). *Annual education information 2016 of region no.8 (Narathiwas, Pattani, Yala, Songkla, and Satul)*. Retrieved from http://www.reo8.go.th/index.php?module=content&op=detail&content_id=88

Thawichatanon, P. (2012). *The multilevel factors affecting work engagement of officers in HIV non profit organization* (Doctoral dissertation). Srinakharinwirot University, Graduate school.

Tuntivivat, S. (2016). Positive psychology: Development, applications and challenges. *Journal of Behavioral Science for Development, 9*(1), 277-290.

Visalaporn, S. (2006). *States of educational management in the southern border provinces (Research report)*. Retrived from http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/213-file.pdf

Vongmontha, A., Intarak, C., Chusuwan, R., & Panakaseng, N. (2013). Developing the potential for educational management in Islamic private schools in three southern border provinces. *Songklanakarin Journal of Social Science and Humanities, 19*(1), 255-280.

Wae-u-seng, N., Vantsuppavong, P., N arongraksakhet, I., Yisunsong, A., & Baka, M. (2009). Educational management of Islamic private schools in three southern border provinces. *Songklanakarin Journal of Social Science and Humanities, 15*(5), 471-765.